

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Valintaesitys

14.11.2025 Dnro: EURA 2021/600944/09
02 01 01/2025/ESAELY

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi

DATAVOIMA - Datan mahdollisuudet liiketoiminnan uudistajana

Hakijan virallinen nimi

Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy

Hakemusnumero

600944

Saapumispäivämäärä

30.09.2025

Alkamispäivämäärä

01.03.2026

Päätymispäivämäärä

31.12.2027

Viranomaisen

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus

Toimintaympäristön kehittämisavustus ja
elinkeinoelämälähtöinen tutkimus Itä-Suomessa

Hakuilmoituksen tunnus

ESAELY-114

Käsittelijä

Tiina Johanna Arvola

Toimintalinja

1 Innovatiivinen Suomi

Erityistavoite

1.1 Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton
parantaminen

Avustusmuoto

Toimintaympäristön kehittämisavustus, kehittämistoimenpiteet

Hanke toteutetaan: Yhden toteuttajan hankkeena

Kuvaus hankkeen sisällöstä

DATAVOIMA -hanke vahvistaa eteläsavolaisten pk-yritysten kyvykkyyttä hyödyntää yrityksen omaa dataa ja toimialakohtaista sääntelytietoa tekoälyavusteisesti liiketoiminnassaan. Tavoitteena on muuttaa hajallaan oleva tieto käytännön päätöksenteoksi: arvioida liiketoiminnan sääntelynmukaisuutta, tunnistaa kehittämiskohteita

ja löytää uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Tarve on selkeä: eteläsavolaisten pk-yritysten TKI-intensiteetti ja osaaminen ovat niukkoja, teknologia kehittyy nopeasti ja EU-sääntely (mm. Data Act, AI Act, GDPR) lisää sekä velvoitteita että mahdollisuuksia.

Hanke toteutetaan neljän toisiaan tukevan työpaketin toimenpiteiden kautta:

TP1 Tutkimus ja yrityslähtöinen tiedontuotanto: tutkitaan, miten yritysdata ja sääntelytieto voidaan yhdistää liiketoiminnan uudistamiseksi Etelä-Savon keskeisillä toimialoilla toimivissa pk-yrityksissä. Tuotetaan uutta tutkimustietoa pk-yrityksille datalähtöisen liiketoiminnan kehittämiseksi.

TP2 Tekoäly kokeiluympäristö: rakennetaan suljettu, paikallisesti ajettava tekoäly kokeiluympäristö, jossa yrityksen oma data kytketään sääntelytietoon uusimpia kielimalli -tekniikoita hyödyntäen. Tekoäly kokeiluympäristön avulla kerätään palautetta eteläsavolaisilta pk-yrityksiltä. Ratkaisusta pyritään tekemään kevyilläkin resursseilla pk-yrityksissä käyttöönotettava ja jatkokehitystä varten kattavasti dokumentoitu.

TP3 Tulosten juurruttaminen ja alueellinen vaikuttavuus: hyödynnetään Etelä-Savossa jo olemassa olevia TKI-rakenteita ja ekosysteemiä. Toteutetaan sidosryhmätilaisuuksia, joista yksi on hankkeen loppuseminaari. Julkaistaan hankkeen tulokset, joissa esitetään konkreettiset toimenpidesuosituksia Etelä-Savon digitalouden kunnianhimoiseksi kehittämispoluksi niin pk-yritysten kuin aluekehityksenkin näkökulmasta.

TP4 Hankehallinto ja viestintä: varmistetaan hankkeen tavoitteiden mukainen toteuttaminen ja tehokas, kohderyhmä ja laajan yleisön tavoitettava viestintä.

Hankkeen toimenpiteiden tuloksena tuotetaan:

- Tutkimusraportti ja toimialakohtaiset analyysit valituilta toimialoilta datan ja sääntelytiedon yhdistämisestä datalähtöisen liiketoiminnan kehittämiseksi ja tekoälyn hyödyntämiseksi.
- Tekoäly kokeiluympäristö yritysdatan ja sääntelytiedon yhdistämiseen (paikallinen, modulaarinen, dokumentoitu).
- Julkaistaan tulokset laajemmin Etelä-Savon digitalouden kehittämisen tueksi.

DATAVOIMA -hanke yhdistää yritysdataa ja sääntelytietoa tavalla, jota eteläsavolaisissa pk-yrityksissä ei vielä tehdä systemaattisesti. Uutta on myös paikallisesti hallittava eri toimialojen pk-yrityksille soveltuva tekoäly kokeiluympäristö, joka madaltaa tekoälyn käyttöönoton kynnystä ilman raskaita pilviriippuvuuksia tai merkittäviä käyttöönottokustannuksia. Lisäksi hanke konkretisoi kansallisen Datatalouden kasvuohjelman linjauksia Etelä-Savon kehittämisen näkökulmasta: data tuotannon tekijänä, datan jakamisen käytännöt, sääntelytiedon läpinäkyvä hyödyntäminen. Hankkeen tulokset julkaistaan avoimesti. Tekoäly kokeiluympäristön jatkokehitys mahdollistuu uusissa yritys lähtöisissä TKI-hankkeissa. Näin luodaan kestävä polku digitalouden ja tekoälyn hyödyntämiseen Etelä-Savossa hankkeen jälkeenkkin.

Hankkeen toimenpiteet

DATAVOIMA -hankkeessa selvitetään sekä tutkimuksellisesta että teoreettisesta näkökulmasta haasteita, joita Etelä-Savon alueen pk-yritykset kohtaavat datan hyödyntämisen ja tekoälyn käyttöönotossa. Datatalouden mahdollisuuksien käyttöönottokynnystä madalletaan rakentamalla Proof of Concept (PoC) tasoinen avoin ja paikallisesti toimivia tekoälytyökalu, jota on helppo muokata yritysten omiin käyttötarkoituksiin sopiviksi sekä kehittää edelleen yritys lähtöisessä TKI-toiminnassa eri toimialoilla. Hanke jakaa konkreettiset toimenpiteet neljään, rinnakkain toteutettavaan työpakettiin, joista työpaketit 1-3 pohjautuvat omiin tutkimuskysymyksiinsä:

TP1 Yritysdatan ja sääntelytiedon yhdistäminen liiketoiminnan mahdollisuuksiksi (3/2026-10/2027)

Työpaketin tavoitteena on tuottaa uutta tutkimustietoa siitä, miten pk-yritysten oman datan ja toimintaympäristön sääntelytiedon yhdistäminen voi avata uusia mahdollisuuksia liiketoiminnan uudistamiseen ja uusiin avauksiin. Tavoitteena on lisätä hankkeen kohderyhmien ymmärrystä siitä, kuinka toimialaan ja toimintaympäristöön liittyvä sääntelytieto voi toimia innovaatioiden ja kilpailukykyyn lähteenä ennakoivasti.

Työpaketissa haetaan vastauksia seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

- Mitä liiketoiminnallisia hyötyjä ja mahdollisuuksia syntyy, kun pk-yrityksen oma data ja sääntelytieto tekoälyavusteisesti yhdistetään?
- Miten sääntelytieto voi tukea uusien tuotteiden, palvelujen tai liiketoimintamallien syntymistä eri toimialoilla?

- Kuinka yritykset voivat proaktiivisesti hyödyntää sääntelytietoa liiketoiminnan uudistamisen ja kilpailuedun lähteenä?

Työpaketin toimenpiteet:

1. Tutkimuskatsaus ja analyysi: kootaan ja analysoidaan kansallisia ja kansainvälisiä tutkimuksia, raportteja ja käytännön esimerkkejä yritysdatan ja sääntelytiedon yhdistämisestä liiketoiminnan kehittämisessä.
2. Toimialakohtainen tarkastelu: selvitetään, millaisia erityisiä liiketoimintamahdollisuuksia sääntelytiedon tekoälyavusteinen hyödyntäminen avaa Etelä-Savon kannalta keskeisillä toimialoilla älykkään erikoistumisen kärkeä huomioiden.
3. Yrityslähtöinen tiedontuotanto: toteutetaan haastatteluja ja kyselyitä, joiden avulla kerätään näkemyksiä siitä, miten yritysten omaa dataa ja sääntelytietoa jo hyödynnetään, millaisia uusia mahdollisuuksia yritykset itse tunnistavat ja mitä esteitä mahdollisuuksiin tarttumisessa on.
4. Tulosten kokoaminen: muodostetaan selkeä ja käytännönläheinen yhteenveto yrityksille siitä, miten datan ja sääntelyinformaation yhdistäminen voi avata uusia liiketoiminnan polkuja.

Työpaketin tulokset:

- Raportti, joka kokoa yhteen työpaketissa tehdyn tutkimus- ja selvitystyön tulokset.
- Analyysit valittavilta Etelä-Savon näkökulmasta merkittäviltä toimialoilta, jotka avaavat sääntelyn roolia hankkeen tarkasteluun valituilla toimialoilla liiketoiminnan uudistamisen ajurina.
- Yrityksille suunnattu tietopaketti, jossa esitetään tiivistetysti uudet mahdollisuudet ja keskeiset opit yritysten hyödynnettäväksi.

Työpaketin tulokset auttavat eteläsavolaisia pk-yrityksiä näkemään sääntelyn uudessa valossa ja tunnistamaan sen avaamat liiketoimintamahdollisuudet. Samalla vahvistuu Etelä-Savon alueen pk-yritysten kyky uudistua ja löytää uusia kasvu-uria datataloudessa. Tämä tukee sekä maakunnan strategisia tavoitteita datataloudessa ja kestäväen liiketoiminnan edistämässä.

TP2 – Tekoäly toimintaympäristötiedon ja yritystiedon yhdistäjänä (3/2026-10/2027)

Työpaketti muodostaa hankkeen teknisesti haastavimman osion ja keskittyy LLM sekä niitä syventävien teknologioiden hyödyntämismahdollisuuksiin yritysten omien datavarantojen kanssa. Työpaketissa tarkastellaan suurten kielimallien tekniikkaa, sen laajennuksia ja pyritään kerroksellisuuteen siten, että kaikki osat ovat vaihdettavissa paikallisessa ympäristössä ilman vaikutusta toisiinsa. Ratkaisu ei siis tule olemaan sidoksissa monikansallisiin AI jätteihin. Pilottiratkaisun kielimallin tarkoituksena on, että sen käyttäjät voivat vaihtaa käytössään olevaa mallia tarpeidensa mukaan ilman laajaa teknistä osaamista tai koulutusta.

Työpaketti pohjautuu tutkimuskysymyksiin, jotka huomioivat teknologisten ratkaisuiden lisäksi myös voimassa olevan lainsäädännön – erityisesti EU:n 12.9.2025 pakottavasti voimaan astuneen Data Actin (2023/2854), sekä GDPR:n (2016/679) ja AI Act:n (2024/1689).

Työpaketissa haetaan vastauksia seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

- Miten tekoäly- ja agenttitekniikat voivat lokaalisti tukea hajautetun datan yhdistämistä ja muuntamista lisäarvoa tuottaviksi palveluiksi huomioiden voimaan tulleen Data Actin asettamat vaatimukset?
- Mitkä ovat keskeiset haasteet ja mahdollisuudet, kun kielimalleja hyödynnetään datatalouden ekosysteemeissä yhdessä muiden tekoäly- ja analytiikkaratkaisujen kanssa?
- Voivatko tekoälyagentit toimia "käyttöliittymänä" datatalouden alustalle, madaltaen yritysten osallistumiskynnystä varmistaen samalla, että alustalla toteutetut toimet ovat voimassa olevan lainsäädännön mukaisia?

Työpaketin toimenpiteet:

1. Arkkitehtuurin suunnittelu: suunnitellaan Proof-of-Concept -alusta, joka mahdollistaa erilaisten LLM-mallien, Agenttien, RAG/KAG-tekniikoiden ja embedding-mallien vaihdettavuuden.
2. Kielimallien testaaminen ja vaihtokelpoisuus: kartoitetaan ja testataan sekä avoimen lähdekoodin että kaupallisia LLM-malleja. Selvitetään kevyiden perusmallien ja järeiden suurmallien soveltuvuutta pk-yritysten tarpeisiin. Kehitetään käytännön menetelmät mallien vaihtamiseen ilman syvällistä teknistä osaamista.
3. RAG/KAG-ratkaisujen ja agenttitekniikoiden kokeilut: hyödynnetään retrieval- ja knowledge-augmented generation -menetelmiä ulkoisten tietolähteiden kytkemiseksi kielimalleihin. Tutkitaan ja testataan erilaisia agenttitekniologioita, jotka voivat automatisoida mallien hallintaa ja tiedonhakua.
4. Embedding-mallien tutkimus ja vaihtoehtojen kokeilu: selvitetään useiden embedding-mallien soveltuvuutta eri datatyypeille. Testataan helpoimpia tapoja datan muuntamiseen vektoritietokannoiksi.

5. Käyttöliittymän suunnittelu ja toteutus: toteutus drag-and-drop -periaatteella, joka madaltaa tekoälyn hyödyntämisen kynnystä. Käyttöliittymä mahdollistaa eri datalähteiden kytkemisen alustaan ilman ohjelmointiosaamista.

6. Pilotoinnit pk-yritysten kanssa: testataan kehitettyjä komponentteja kiinnostuneiden yritysten toimintaympäristöissä. Kerätään kokemukset, arvioidaan teknologioiden hyödyllisyys ja tunnistetaan jatkokehitystarpeet.

7. Raportointi ja arviointi: kootaan tulokset raporttiin, jossa arvioidaan PoC-ratkaisun kyky tukea pk-yrityksiä datan ja tekoälyn hyödyntämisessä, sisällyttäen suositukset teknologioiden jatkokäytöstä ja kehittämisestä.

Työpaketin tulokset:

- Proof-of-Concept -tason tekoälyratkaisu, joka demonstroi pk-yritysten oman datan ja sääntelytiedon yhdistämisen mahdollisuuksia.
- Dokumentaatio (sis. arvio PoC-ratkaisun soveltuvuudesta ja jatkokehityssuosituksia).

TP3 – Alueellinen AES vaikuttavuus ja tulosten juurruttaminen (8/2026–12/2027)

Työpaketin tavoitteena tuottaa toimenpide-ehdotuksia digitalouden kehittämiseksi AES:n linjausten mukaisesti. TP3 ei perusta uusia verkostoja tai ekosysteemejä, vaan hyödyntää ja vahvistaa olemassa olevia rakenteita.

Työpaketissa haetaan vastauksia seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

- Millaisia edellytyksiä ja reunaehdoja pk-yritykset tunnistavat, kun tuloksia otetaan käyttöön osana liiketoimintaa?
- Kuinka hankkeen tuottama tutkimustieto ja tekniset PoC-ratkaisut voidaan juurruttaa osaksi Etelä-Savon pk-yritysten TKI-toimintaa?
- Millaisia edellytyksiä ja reunaehdoja pk-yritykset tunnistavat, kun tuloksia otetaan käyttöön osana liiketoimintaa?
- Miten hankkeen tulokset tukevat päivitetyn maakuntaohjelman ja Älykkään erikoistumisen strategian toimeenpanoa?
- Mitä jatkokehitystä tarvitaan, kun haetaan pitkän aikavälin vaikuttavuutta Etelä-Savon digitalouden kasvuksi?

Työpaketin toimenpiteet:

1. Sidosryhmädialogi: järjestetään kolme hankkeen kohderyhmiä osallistavaa ja yhteen tuovaa tilaisuutta (työpajat/seminaarit), joissa esitellään ja keskustellaan hankkeen tuloksista. Yksi tilaisuuksista on hankkeen loppuseminaari, jossa hankkeen tuloksia esitellään laajalle yleisölle.
2. Vastuullisuus: sovelletaan hankkeen aikana kehitettyjä periaatteita tulosten arvioinnissa ja varmistetaan, että yritysten näkökulmasta tulokset ovat käyttökelpoisia ja luotettavia.
3. Raportointi ja suositukset: kootaan raportti, joka esittää tiivistetysti hankkeen alueellisen lisäarvon, pk-yritysten TKI-toimintaa tukevat käytännöt sekä ehdotukset jatkokehitykselle.

Tulokset:

- Kolme sidosryhmien kanssa toteutettua tilaisuutta, joista yksi loppuseminaari.
- Raportti hankkeen alueellisesta lisäarvosta ja tulosten hyödyntämisestä pk-yritysten TKI- toiminnassa.
- Vahvistunut ymmärrys siitä, miten datataloutta ja tekoälyä voidaan käytännössä hyödyntää alueen pk-yritysten uudistumisessa.

Työpaketissa pyritään varmistamaan, että hankkeen tulokset, kertyvä osaaminen ja kokemukset kytkeytyvät suoraan alueelliseen TKI-toimintaan ja strategiseen kehittämiseen. Tulosten pohjalta Etelä-Savon pk-yritykset saavat käyttöönsä uutta tietoa ja osaamista liiketoimintansa dataa ja tekoälyä hyödyntävään uudistamiseen, ja Etelä-Savon pohjan digitalouden ja datatalouden kehittämiskärki vahvistuu.

TP4 -Hankehallinto ja viestintä (3/2026-12/2027)

- Varmistetaan hankkeen suunnitelman mukainen toteutus ja tehokas viestintä.

Työpaketin toimenpiteet:

- Säännölliset projektipalaverit ja raportointi rahoittajalle.
- Riskienhallinta ja ongelmanratkaisu.
- Viestintätoimenpiteet: verkkosivut, sosiaalinen media, sisällöt uutiskirjeissä, seminaarit.
- Tulosten levittäminen ja jakaminen sidosryhmille, ml. konferensseissa.
- Hankkeen loppuraportin laatiminen.

Tulokset:

- Hankkeen tavoitteiden saavuttaminen aikataulussa ja budjetissa.

- Avoin ja läpinäkyvä viestintä sidosryhmille.
- Hankkeen tulosten tehokas levittäminen ja hyödyntäminen.

Lisätietoja hakemuksesta

Hakemus saapunut 30.9.2025

ESAELY hankeryhmä 30.10.2025

Rahoituskokous 19.11.2025

Sihteeristö

Hankkeen toteutusalue

Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?

Ei

Maakunnat

Etelä-Savo

Kunnat

Mikkeli

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Tosiasiallisesti aiheutuneet palkkakustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	265 230	0	265 230
Flat rate 40 % kehittäminen	106 092	0	
Kustannusarvio yhteensä	371 322	0	

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	297 057	0	0
2 Omarahoitus: Muu julkinen rahoitus	74 265	0	0
3 Kuntarahoitus	0	0	0
4 Muu julkinen rahoitus	0	0	0
5 Yksityinen rahoitus	0	0	0
Rahoitussuunnitelma yhteensä	371 322	0	100,00

Rahoittajan arvio hankkeesta

DATAVOIMA-hanke tukee haun yleisiä tavoitteita edistämällä elinkeinoelämälähtöistä tutkimusta, pk-yritysten toimintaympäristön kehittämistä ja digitalouden hyödyntämistä liiketoiminnan kasvun moottorina, mutta hankkeen konkreettiset vaikutukset pk-yritysten tutkimus- ja innovointivalmiuksien vahvistamiseen jäävät rajallisiksi. Hankkeen toimenpiteet painottuvat strategiaan, tutkimuksellisiin ja teoreettisiin näkökulmiin, eivätkä ne osoita riittävää käytännönläheistä tukea yritysten omien innovaatioiden kehittämiseen tai digitalisaatiokyvyn vahvistamiseen.

Hanke keskittyy pääosin tietopohjan ja pilottityökalun kehittämiseen, mutta ei takaa pk-yrityksille konkreettisia ja välittömiä hyötyjä liiketoiminnan kehittämisessä. Vaikka hanke yhdistää aiempien hankkeiden tuloksia ja laajentaa niiden käyttöä, tämä ei yksinään riitä varmistamaan merkittävää vaikutusta yritysten käytännön toimintaan. Sitoutuneiden toimijoiden joukko (Median museo ja arkisto, Elka, Disec, Komon, Metatavu) on rajallinen, eikä se takaa laajaa yrityskehittämisen osallistumista tai vahvaa elinkeinoelämän sitoutumista. Hankkeen vaikutukset pk-yritysten innovointivalmiuksien ja digitalisaation käytännön vahvistamiseen eivät ole riittävän konkreettisia.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Kielteinen esitys.

Hakemus ei täytä yleisiä valintaperusteita eikä erityistavoitteen 1.1 mukaisen yritysten toimintaympäristön kehittämisavustuksen rahoitusedellytyksiä.

Erylistavoite 1.1 edellyttää, että rahoitettavilla toimenpiteillä tuetaan tutkimustulosten hyödyntämistä, innovaatiotoimintaa ja osaamisen siirtymistä pk-yrityksiin sekä että niillä on suoria vaikutuksia yritysten kilpailukykyyn ja uudistumiseen. Hakemuksen toimenpiteet painottuvat tietopohjan ja pilottityökalun kehittämiseen, eivätkä sisällä riittävästi konkreettisia toimia pk-yritysten innovointivalmiuksien tai digitalisaatiokyvyn vahvistamiseen käytännössä. Vaikutukset jäävät strategiselle ja tutkimukselliselle tasolle, mikä ei ole riittävän käytännönläheistä yritysten näkökulmasta.

Lisäksi hakemuksessa ei ole esitetty selkeää suunnitelmaa siitä, miten hankkeen tulokset olisivat laajasti hyödynnettävissä tai miten toiminnan jatkuvuus varmistetaan hankkeen päättymisen jälkeen. Sitoutuneiden kumppaneiden joukko on rajallinen, eikä osoita laajaa yrityskehittämisen osallistumista. Tämä heikentää hankkeen vaikuttavuutta ja ohjelman tavoitteiden toteutumista.

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Ei